

Організаційно-правове забезпечення
розвитку виборчої системи
на місцевому рівні
в умовах децентралізації

Слухач: Єрошенко О. Б.

*Науковий керівник: Свірін М. Г.,
кандидат політичних наук, доцент.*

2015

Актуальність теми дослідження

- *По-перше*, чергові місцеві вибори 2010 року актуалізували проблемні питання відповідності системи обрання депутатів місцевих рад природі місцевого самоврядування.
- *По-друге*, на сьогодні необхідно сформувати таку виборчу систему, яка сприяла б високому професіоналізму місцевих рад у вирішенні складних питань соціально-економічного та культурного розвитку територіальних громад.
- *По-третє*, на порядку денному перебуває питання запровадження такої виборчої системи, яка б дозволила з огляду на реалії сьогодення та на близьку перспективу сформувати ефективні, дієздатні управлінські структури на місцевому рівні, які б дієво сприяли формуванню колективних інтересів територіальних громад.

Мета, об'єкт, предмет дослідження

Метою дослідження є визначення та наукове обґрунтування організаційно-правового забезпечення розвитку виборчої системи на місцевому рівні в умовах децентралізації

Об'єктом дослідження є виборчі системи як ключовий механізм забезпечення функціонування демократичного суспільства

Предметом дослідження є організаційно-правове, інституційне та ресурсне забезпечення розвитку виборчої системи на місцевому рівні в умовах децентралізації

Завдання дослідження:

- Визначити поняття виборчої системи та дослідити її складові елементи
- Проаналізувати існуючі види і типи виборчих систем
- Дослідити етапи еволюції виборчої системи сучасної України на місцевому рівні
- Виявити організаційно-правові проблеми муніципальної виборчої системи в Україні
- Визначити ефективність застосування змішаної виборчої системи на виборах до місцевих рад

- Проаналізувати досвід застосування різних типів виборчих систем при проведенні місцевих та регіональних виборів у державах-членах Європейського Союзу з позиції можливої рецепції певних моделей, їх окремих елементів та правил у вітчизняне законодавство
- Сформулювати пропозиції щодо удосконалення організаційної структури та правового регулювання виборчої системи для місцевих виборів в Україні в умовах децентралізації

- Розробити рекомендації щодо подальшого розвитку виборчої системи на місцевому рівні в Україні в умовах децентралізації
- Запропонувати модель виборчої системи для місцевих виборів, оптимальну для України з точки зору функціональності та відповідності критеріям демократії в умовах децентралізації

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

- Сформульовано авторське визначення виборчої системи як впорядкованих суспільних відносин, врегульованих нормами Конституції та законів України, які виникають, змінюються та припиняються у зв'язку з голосуванням громадян за кандидатів на виборні посади в представницьких органах та при розподілі даних посад за результатами виборів.
- За результатами аналізу існуючих виборчих систем мажоритарного типу, пропорційного типу та змішаного типу встановлено, що будь-яка виборча система має як певні переваги, так і певні вади.

- Обґрунтована необхідність прийняття Виборчого кодексу України.
- Визначено, що істотним недоліком чинної в Україні змішаної муніципальної виборчої системи, який знижує її ефективність, є «закритість» списків, що не дозволяє виборцю повною мірою висловити свої вподобання щодо конкретних кандидатів і гіпертрофовано підвищує вплив партійних лідерів, закріплюючи авторитаризм у партіях.

- *Для підвищення організаційного рівня проведення місцевих виборів необхідно:*
- - запровадити спеціальне навчання для членів територіальних виборчих комісій з питань організації підготовки та проведення виборів і референдумів з видачею їм відповідного посвідчення;
- - вдосконалити порядок формування відповідних виборчих комісій;
- - підвищити відповідні вимоги щодо реєстрації політичних партій;
- - передбачити на конституційному рівні заборону одночасного проведення будь-яких місцевих виборів із загальнонаціональними, тобто виборами Президента України та виборами народних депутатів.

- Реформування муніципальної виборчої системи обов'язково має здійснюватися в контексті майбутньої конституційної моделі місцевого самоврядування. Ключові аспекти муніципальної виборчої системи обов'язково повинні бути узгоджені із конституційно-правовим статусом всіх елементів системи місцевого самоврядування та статусом депутатів місцевих рад, сільських, селищних, міських голів.
- Запропоновано модель муніципальної виборчої системи, оптимальну для України з точки зору функціональності та відповідності критеріям демократії в умовах децентралізації, на рівні міських, районних, обласних рад з наступними основними характеристиками: пропорційна; однорівнева; відкриті списки; преференційна (кандидатів усередині списку); кардинальний бюлетень; середній виборчий бар'єр.